«Σ' ένα από τα ταξίδια μου, έλαβα μια πρόσκληση σε δείπνο από μια μακρινή θεία μου. Για να μ' ευχαριστήσει, καθώς είμαι από την Ελλάδα, με ρώτησε αν θα ήθελα λίγο ούζο. Προκειμένου να μην φανώ αγενής, συμφώνησα και βρέθηκα μπροστά στο πιο περίεργο μπουκάλι ούζο που είχα δει ποτέ!», αφηγείται στο Αθηναϊκό/Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων ο Λεόν Σαλτιέλ.

Το ασίγαστο πάθος του για την ανασύνθεση της ιστορίας παλαιών αντικειμένων σε συνδυασμό με τη βαθιά επιστημονική του γνώση και το έμπειρο μάτι του ανθρώπου που αναζητεί τέτοιου είδους αντικείμενα σε παλαιοπωλεία ανά τον κόσμο, τον έκανε να περιεργαστεί με λεπτομέρεια το μπουκάλι. «Η ετικέτα ήταν γραμμένη στα ελληνικά, κολλημένη σ' ένα παλιό γυάλινο μπουκάλι. Έγραφε: "Εξαιρετικό ούζο ΙΝΤΟ- Διπλής αποστάξεως- Ποτοποιία Αδελφών Α. Μπουρλά, Βίκτωρ Ουγκώ 3, Θεσσαλονίκη". Η πάνω ετικέτα μού προκάλεσε ακόμη μεγαλύτερη έκπληξη. Γραμμένη στα εβραϊκά, ανέφερε ότι το προϊόν αυτό ήταν "κασσέρ (kosher) για το Πέσαχ", δηλαδή πληρούσε τους διατροφικούς κανόνες της εβραϊκής αυτής γιορτής. Υπήρχε επίσης μια φούντα που κρεμόταν από την κορυφή, με το αστέρι του Δαβίδ να σφραγίζεται σ΄ έναν κύκλο μολύβδου. Δεν είχα ξαναδεί κάτι τέτοιο!», αναφέρει ο Λεόν Σαλτιέλ. Μάλιστα, όπως λέει, το μπουκάλι αυτό ήταν μάλλον δώρο από τον παππού του στον πατέρα της θείας του, όταν τους επισκέφτηκε πριν από δεκαετίες.

Η έκπληξή του ήταν μεγάλη καθώς επρόκειτο για ένα μπουκάλι ούζο από εβραϊκό αποστακτήριο στη Θεσσαλονίκη και καθώς δεν γνώριζε κάποια εβραϊκή εταιρεία στην πόλη που να παρήγαγε ούζο μετά τον πόλεμο αποφάσισε να αποταθεί στην γιαγιά του, η οποία και έριξε φως στο μυστήριο του εγγονού της. Γνωρίζοντας καλά την εμπορική ετικέτα πάνω στο πολυκαιρισμένο μπουκάλι που επί δεκαετίες φύλαγε η θεία του στο ντουλάπι του σπιτιού της, στη Γενεύη, τον οδήγησε στην κόρη ενός εκ των αδελφών Μπουρλά, η οποία και επιβεβαίωσε πως επρόκειτο για προϊόν του καταστήματος του πατέρα της. «Συγκινήθηκε πάρα πολύ καθώς δεν είχε δει ένα τέτοιο μπουκάλι για πολύ καιρό», θυμάται ο Λεόν Σαλτιέλ, ο οποίος έδωσε έκτοτε το ξεχωριστό αυτό μπουκάλι στο Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης (www.jmth.gr) προκειμένου όλοι οι επισκέπτες του να μάθουν την ιστορία του.

Όπως αναφέρει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο Λεόν Σαλτιέλ, η ιστορία αυτής της εταιρείας ξεκινά από την προπολεμική Θεσσαλονίκη, όπου ο Ίντο Μπουρλά λειτουργούσε

Phoca PDF

κατάστημα οινοπνευματωδών ποτών με το όνομά του (ΙΝΤΟ) στην πλατεία Άθωνος, στο κέντρο της πόλης, μαζί με τον συνεργάτη του Σιμόν Μορντώχ.

«Οι Εβραίοι της Θεσσαλονίκης ήταν μεγάλοι παραγωγοί κι επίσης καταναλωτές ούζου ή ρακιού, που ήταν γνωστά για την υψηλή τους ποιότητα και καταναλώνονταν από όλες τις κοινωνικές τάξεις. Μια σπάνια φωτογραφία που έφερε στο φως η εγγονή του Μπούρλα, μας ενημερώνει ότι το κατάστημα πουλούσε ούζο, κονιάκ, λικέρ, διαφορετικούς τύπους κρασιών, όπως ρετσίνα, Σάμου, Μοσχάτο και κοκκινέλι, αλλά και ...ξύδι», επισημαίνει ο Λεόν Σαλτιέλ.

Εξηγεί πως κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής στη Θεσσαλονίκη, η οικογένεια του Ίντο -ο πατέρας του Αβραάμ Μπούρλα, η μητέρα του Ρέιτσελ, η αδερφή του Γκρατσιέλα, και ο μικρότερος αδελφός του Δαυίδ απελάθηκαν και χάθηκαν στο στρατόπεδο θανάτου Άουσβιτς-Μπίρκεναου, μαζί με 50.000 Εβραίους της πόλης. Ο Ίντο και ο μεγαλύτερος αδερφός του, ο Μωύς κατάφεραν να επιβιώσουν από τον πόλεμο. Έφυγαν από τη Θεσσαλονίκη και κρύφτηκαν στην Αθήνα, που ήταν τότε υπό ιταλικό έλεγχο. Μετά το τέλος του πολέμου, όπως εξηγεί ο κ. Σαλτιέλ, τα δύο αδέλφια επέστρεψαν στη Θεσσαλονίκη, όπου διαπίστωσαν ότι είχαν χάσει τα περισσότερα μέλη της οικογένειάς τους και ότι όλα τα αγαθά και τα υπάρχοντά τους είχαν κλαπεί ή πωληθεί. «Ξεκίνησαν -λέει- από το μηδέν και άνοιξαν ξανά το ποτοποιείο ως συνεργάτες με το ίδιο όνομα, σε μια νέα τοποθεσία και διηύθυναν την επιτυχημένη επιχείρηση μαζί έως ότου αποχώρησαν και οι δύο».

Κλείνοντας, ο Λεόν Σαλτιέλ αναφέρει «μια μικρή αλλά σημαντική λεπτομέρεια», όπως χαρακτηριστικά λέει: Ο Μωύς Μπουρλά, είναι ο πατέρας του 'Αλμπερτ Μπουρλά, συμβούλου της Pfizer, της πρώτης εταιρείας που κυκλοφόρησε εμβόλιο κατά της Covid-19.

Ένα μπουκάλι ούζο, λοιπόν, με ...επίκαιρο ονοματεπώνυμο έρχεται ν' αφηγηθεί ακόμη μια ιστορία της πολυσχιδούς δράσης της άλλοτε ακμάζουσας εβραϊκής κοινότητας της Θεσσαλονίκης, που τόσο βάναυσα διέλυσε το ναζιστικό μένος και το Ολοκαύτωμα.

ΠΗΓΗ: iefimerida.gr, 14.3.2021

Phoca PDF